

Izvorni znanstveni članak
UDK 378.14.014.3:371.27:811.111'243:81'276.6:62

Primljen 28. 2. 2007.
Prihvaćen 20. 4. 2007.

PROVEDBA KONTINUIRANE PROVJERE ZNANJA STRANOG JEZIKA U STRUCI PREMA BOLONJSKOM PROCESU

*Snježana Kereković**

Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb

U radu se prikazuju rezultati istraživanja provedenog na dvama uzorcima iz dvaju godišta studenata Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. U prvoj su grupi anketirani studenti posljednje generacije koja je slušala nastavu iz tehničkog engleskog jezika i zatim polagala ispit prema starom nastavnom programu, dok su u drugoj grupi anketirani studenti prve generacije koja studira prema nastavnom programu usklađenom s Bolonjskom deklaracijom. Cilj ispitivanja je bio istražiti stavove studenata najprije u vezi s načinom polaganja ispita u dotičnim godištim, a zatim i stavove prema kontinuiranom učenju, motivaciji za učenje, napretku i zalaganju u učenju stranog jezika u struci. Rezultati pokazuju da je godište studenata čije se znanje provjerava kontinuirano prema načelu Bolonjskog procesa zadovoljnije takvim načinom provjere znanja od grupe studenata čije se znanje prema starom programu provjeravalo jednokratno. Stavovi studenata u vezi s odnosom kontinuiranog učenja i uspjeha, motivacijom za učenje, napretkom i zalaganjem u objema su grupama sukladni, odnosno među njima nema statistički značajnih razlika.

Ključne riječi: strani jezik u struci, tehnički engleski jezik, Bolonjski proces, kontinuirana provjera znanja

UVOD

Fakultet strojarstva i brodogradnje prvi je na Sveučilištu u Zagrebu počeo s provedbom novog nastavnog programa usklađenog s bolonjskim procesom, i to u godištu studenata upisanih u prvu godinu studija akademske godine 2003./2004. Kolegij Tehnički engleski jezik predaje se kroz četiri semestra, tj. od trećeg do šestog, dakle, na drugoj i trećoj godini studija, kao jedan od kolegija preddiplomskog studija zajednički svim studijima (studij strojarstva, studij brodogradnje i studij zrakoplovstva). Prema nastavnom programu, novi sustav studija potiče studente na intenzivan i kontinuiran rad s ciljem temeljitog stjecanja znanja i redovitog studiranja, odnosno skraćivanja perioda studiranja, koji je sada nešto dulji od sedam godina.

* Snježana Kereković, viši predavač engleskog i njemačkog jezika, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb;
e-mail: snjezana.kerekovic@fsb.hr

U području nastave stranih jezika u struci to znači da studenti gradivo svladavaju kroz predavanja i vježbe, gdje vježbe čine cjelinu s predavanjima. Znanje koje su studenti usvojili provjerava se pismenim kolokvijem na kraju svakog od četiri semestra. Usmeni ispit slijedi na samom kraju nastavnog ciklusa, a osim provjere usmenog izražavanja na stranom jeziku, ima i funkciju korektiva prosječne ocjene izračunate iz ocjena koje je student dobio na kolokvijima. Kolokvijem se provjerava znanje zaokruženih cjelina gradiva svakog semestra (u daljnjem tekstu „novi sustav provjere znanja“ ili samo „novi sustav“). Dakle, za razliku od starog načina polaganja ispita, koji se sastojao od pismenog i usmenog ispita nakon odslušana četiri semestra (u daljnjem tekstu „stari sustav provjere znanja“ ili samo „stari sustav“), novi program podrazumijeva kontinuiranu provjeru znanja tijekom četiri semestra.

OPIS I CILJ ISPITIVANJA

Na kraju dviju uzastopnih akademskih godina (2004./2005. i 2005./2006.) provedeno je među studentima treće godine studija strojarstva i brodogradnje ispitivanje s naglaskom na stavove o starom, odnosno novom sustavu provjere znanja. U prvom ispitivanju 2004./2005. godine anketirano je 88 studenata treće godine studija koji su ispit iz kolegija Tehnički engleski jezik polagali prema starom sustavu (grupa 1), dok je u drugoj anketi na kraju 2005./2006. godine sudjelovao 101 ispitanik, odnosno studenti treće godine studija koji su ispit polagali prema novom sustavu (grupa 2).

Studenti grupe 1 polagali su ispit iz navedenog kolegija kao posljednja generacija prema starom programu i modelu provjere znanja. Kao što se iz uvodnog opisa starog sustava može zaključiti, završna se ocjena izvodila iz ocjene koju je student dobio na pismenom i usmenom dijelu ispita. Osim toga, u svakom od posljednja dva semestra studenti su pisali po jedan kolokvij, čija je osnovna svrha bila pomoći studentima u pripremi za polaganje ispita koji je pokrивao gradivo obrađeno u četiri semestra. Rezultati koje su studenti postigli na tim kolokvijima, tj. dobivene ocjene, utjecali su na završnu ocjenu, ali nisu bili odlučujući; rezultati koje je student postigao na završnom pismenom i usmenom ispitu bili su osnovni kriterij za konačnu ocjenu znanja studenta. Znanje studenata grupe 2 se pak provjeravalo prema novom modelu: u svakom od četiri semestra studenti su pisali kolokvij koji se sastojao od dva dijela (provjera usvojenog stručnog vokabulara te provjera jezičnih struktura relevantnih za jezik u struci u kombinaciji s provjerom razumijevanja tehničkog teksta na engleskom jeziku). Svaki dio je posebno ocjenjivan, tako da su studenti kroz četiri semestra nastave sakupili osam ocjena, iz kojih se izračunavao prosjek kao osnova za ukupnu ocjenu. Student je ukupnu ili završnu ocjenu dobio nakon položenog posljednjeg dijela provjere znanja, usmenog ispita.

Cilj ispitivanja je bio istražiti koliko su studenti zadovoljni načinom polaganja ispita u svojoj generaciji, odnosno ustanoviti koji od dva modela provjere znanja studenti smatraju boljim i zašto. Također su ispitani stavovi studenata u vezi s odnosom kontinuiranog učenja i rezultata učenja u kontekstu učenja stranog jezika. Studenti su također procjenjivali svoju motivaciju za učenje stranog jezika u struci, vlastiti napredak nakon četiri semestra učenja tehničkog engleskog jezika kao i svoje zalaganje na nastavi.

Usporedbom rezultata ispitivanja provedenog na ove dvije generacije studenata nadali smo se potvrditi tezu da bi kontinuirano vrednovanje rada i zalaganja studenata trebalo rezultirati ne samo većim zadovoljstvom studenata novim načinom provjere znanja nego i većom uspješnošću studenata u svladavanju gradiva.

METODOLOGIJA

Ispitivanje je provedeno pomoću anonimnih upitnika (prilog 1 i prilog 2). Osnovno područje interesa obaju upitnika bili su stavovi studenata prema sustavu provjere znanja (pitanja u upitnicima od 1 do 4). Ostala pitanja su se odnosila na stavove o kontinuiranom učenju (pitanja 5 i 7 u upitnicima), motivaciju za učenje stranog jezika u struci (pitanja 6 i 8 u upitnicima) te važnost poznavanja stranog jezika u struci u budućem poslu (pitanja 8 i 10 u upitnicima). Jedno se pitanje u upitnicima (9) odnosilo i na kvalitetu nastavnih materijala, tj. internih skripata.

Skala na kojoj su studenti birali odgovore kretala se od 1 do 4, čime smo indirektno prisilili studente da se opredjeljuju prema pozitivnom ili negativnom stavu, ne dopuštajući im da budu neutralni ili potpuno neodlučni birajući sredinu, što bi bilo moguće, na primjer, birajući veličinu 3 na skali od 1 do 5.

Deskriptivna analiza podataka provedena je pomoću statističkog programa SPSS for Windows, a radi potvrđivanja rezultata ispitivanja korišten je t-test za nezavisne uzorke, kojim se uspoređuju vrijednosti aritmetičkih sredina dviju grupa /1/.

REZULTATI ISPITIVANJA

Za potrebe ovog rada obradili smo sljedeća pitanja iz gore navedenih upitnika.

1. Zadovoljstvo trenutačnim načinom polaganja ispita iz Tehničkog engleskog jezika.

Za studente grupe 1 pitanje se odnosilo na sustav provjere koji se sastojao od pismenog i usmenog ispita nakon odslušana četiri semestra, a za studente grupe 2 pitanje se odnosilo na novi sustav koji se sastojao od kolokvija u svakom od četiri semestra i usmenog ispita na kraju ciklusa.

Tablica 1.

	GRUPA 1 (2004./2005.)	GRUPA 2 (2005./2006.)	M1	M2	t	p
uopće nisam zadovoljan/na - 1	3,4%	2,0%	3,08	3,55	-4,764	,000
2	12,5%	2,0%				
3	56,8%	34,6%				
iznimno sam zadovoljan/na - 4	27,3%	61,4%				

M1 = aritmetička sredina dobivenih vrijednosti za grupu 1

M2 = aritmetička sredina dobivenih vrijednosti za grupu 2

t = vrijednost dobivena t-testom

p = nivo rizika

Analizom rezultata vidimo da je više od pedeset posto studenata grupe 1 bilo prilično zadovoljno (3 na skali) načinom polaganja ispita. Ukupno zadovoljstvo u ovoj grupi (zbrajanjem veličina 3 i 4 na skali) iznosi 84,1%. Rezultati grupe 2 nam govore da je čak 61,4% studenata iznimno zadovoljno, a 34,6% studenata prilično zadovoljno (3) novim načinom provjere znanja, što ukupno znači da je 96% studenata zadovoljno novim sustavom. Usporedbom rezultata možemo zaključiti da je velik postotak studenata grupe 1 (84,1%) bio vrlo zadovoljan starim sustavom polaganja ispita, ali da su studenti grupe 2 čak u 96% slučajeva iskazali svoje zadovoljstvo prema novom, „bolonjskom“ modelu. Ove rezultate potvrđuju nalazi t-testa: aritmetička sredina za grupu 1 iznosi $M1 = 3,08$ a za grupu 2 $M2 = 3,55$; uz rizik od $p < 0,05$ razlika između grupa se pokazala statistički značajnom ($p = 0,000$), odnosno grupa 2 je iskazala veće zadovoljstvo.

2. Da li je novi sustav bolji?

Studenti grupe 1 odgovarali su na pitanje misle li da bi bilo bolje imati jedan kolokvij svaki semestar, što bi im omogućilo oslobađanje od polaganja završnog pismenog ispita, umjesto važećeg starog sustava. Studenti grupe 2 su pak odgovarali na obrnuto pitanje, naime, misle li da bi bilo bolje imati pismeni i usmeni ispit nakon odslušana četiri semestra, dakle, bi li se željeli vratiti na stari sustav.

Tablica 2.

	GRUPA 1 (2004./2005.)	GRUPA 2 (2005./2006.)	M1	M2	t	p
	Da li bi bilo bolje imati svaki semestar 1 kolokvij + usmeni ispit na kraju	Da li bi bilo bolje imati samo pismeni + usmeni ispit na kraju	3,32	1,24	-3,720	,000
ne bi bilo bolje - 1	10,2%	84,2%				
2	8,0%	9,8%				
3	21,6%	4,0%				
bilo bi bolje - 4	60,2%	2,0%				

Rezultati grupe 1 pokazuju da studenti, premda su u prethodnom pitanju iskazali visoko zadovoljstvo starim sustavom polaganja ispita, ipak u velikom postotku (60,2%) izričito smatraju da bi bilo bolje da se provjera znanja provodi prema novom sustavu. Studenti grupe 2 su u još većem postotku (84,2%) izrazili svoje mišljenje da stari sustav ne bi bio bolji; potvrdili su, dakle, svoje zadovoljstvo novim sustavom, koje su već iskazali u odgovorima

na pitanje pod 1. Rezultat t-testa ($t = -3,720$, $p < 0,05$) pokazuje da postoji statistička razlika između dviju grupa studenata; grupa 2 je sigurnija da je novi sustav bolji ($M1 = 3,32$, $M2 = 1,24$).

2a. Zašto tako mislite?

Tablica 2a.

	GRUPA 1 (2004./2005.)		GRUPA 2 (2005./2006.)	M1	M2	t	p
Taj bi me način prisilio da radim kontinuirano.	56,8%	Ovaj me način prisiljava da radim kontinuirano.	57,4%	1,70	1,59	,928	,355
Imam mnogo zadataka na drugim kolegijima pa se ne bih mogao dobro pripremiti za sve.	15,9%	Imam mnogo zadataka na drugim kolegijima pa se ne mogu dobro pripremiti za sve.	25,7%				
Ostalo	27,3%	Ostalo	16,8%				

U ovom su odgovoru studenti trebali objasniti zašto su se odlučili za određeni model birajući jedan od ponuđenih odgovora, vidi tablicu 2. Usporedbom dviju grupa možemo zaključiti da podjednak postotak studenta (56,8% u grupi 1 odnosno 57,4% u grupi 2) vjeruje da bi ih novi sustav provjere znanja prisilio, odnosno da ih već prisiljava na kontinuirani rad. Rezultat t-testa ($t = 0,928$, $p < 0,05$) potvrđuje da ne postoji statistički značajna razlika u stavovima između dviju grupa studenata ($M1 = 1,70$, $M2 = 1,59$).

3. Da imate mogućnost odabira, koji način polaganja ispita biste odabrali?

Tablica 3.

	GRUPA 1 (2004./2005.)	GRUPA 2 (2005./2006.)	M1	M2	t	p
stari sustav	13,6%	6,9%	2,07	2,05	,252	,801
novi sustav	65,9%	81,2%				
neki drugi sustav	20,5%	11,9%				

I treće pitanje iz skupine pitanja koja su se odnosila na stav o starom, odnosno novom sustavu provjere znanja daje odgovore u korist novog sustava. Studenti grupe 1 bi u 65,9% slučajeva izabrali novi sustav, a 81,2% studenata grupe 2 bi se također odlučilo za novi sustav, koji ujedno i jest sustav prema kojem smo u njihovoj generaciji provjeravali usvojeno znanje. T-test ($t = 0,252$, $p < 0,05$) potvrđuje da nema statistički značajne razlike između grupe 1 ($M1 = 2,07$) i grupe 2 ($M = 2,05$).

Nalazimo zanimljivima prijedloge studenata koji bi izabrali neki drugi sustav (20,5% u grupi 1 te 11,9% u grupi 2). Većina predlaže sustav u kojem bi se znanje provjeravalo

samo preko četiri kolokvija, ukinuo bi se, dakle, usmeni dio ispita. Smatramo ovaj prijedlog neprihvatljivim, jer se prilikom ocjenjivanja znanja stranog jezika osim pismene komponente mora vrednovati i usmeno izražavanje.

4. Kontinuiranim se učenjem stranog jezika postižu bolji rezultati nego kampanjskim učenjem (jednom ili dva puta u dvije godine).

Tablica 4.

	GRUPA 1 (2004./2005.)	GRUPA 2 (2005./2006.)	M1	M2	t	p
uopće nije točno - 1	2,3%	5,9%	3,55	3,50	,345	,730
2	6,8%	6,9%				
3	25,0%	17,8%				
u potpunosti je točno - 4	65,9%	69,4%				

S novim modelom kontinuirane provjere znanja izravno su povezani stavovi o korisnosti kontinuiranog učenja u odnosu na tzv. kampanjsko. Rezultati pokazuju da su studenti obje generacije u velikom postotku (65,9% studenata grupe 1 i 69,4% studenata grupe 2 se u potpunosti slaže s tvrdnjom) svjesni da se kontinuiranim učenjem stranog jezika postiže i veća uspješnost. Pridodamo li ovim postocima i postotke pod 3 na skali, koji također izražavaju suglasnost s tvrdnjom, dobivamo 90,9% suglasnih studenata u grupi 1 i 87,2% suglasnih u grupi 2. Rezultat t-testa ($t = 0,345$, $p < 0,05$) potvrđuje da nema statistički značajnih razlika između dviju grupa ispitanih studenata ($M1 = 3,55$, $M2 = 3,50$).

5. Kako biste ocijenili svoj napredak nakon četiri semestra učenja tehničkog engleskog jezika?

Tablica 5.

	GRUPA 1 (2004./2005.)	GRUPA 2 (2005./2006.)	M1	M2	t	p
nedovoljan - 1	2,2%	5,9%	2,72	2,87	-1,382	,169
2	36,4%	22,8%				
3	48,9%	49,5%				
vrlo dobar - 4	12,5%	21,8%				

Najviše je studenata, i u prvoj (48,9%) i u drugoj grupi (49,5%), u odgovoru na ovo pitanje svoj napredak nakon četiri semestra nastave ocijenilo vrijednošću 3 na skali, što znači da smatraju da je njihov napredak dobar. Vrlo dobrim svoj napredak ocjenjuje 12,5% studenata grupe 1 i čak 21,8% studenata grupe 2. Ovi su nalazi potvrđeni t-testom ($t = -1,382$, $p < 0,05$), odnosno, između dviju grupa ne postoji statistički značajna razlika ($M1 = 2,72$, $M2 = 2,87$).

6. Kako biste ocijenili svoju motivaciju za učenje stranog jezika u struci?

Tablica 6.

	GRUPA 1 (2004./2005.)	GRUPA 2 (2005./2006.)	M1	M2	t	p
uopće nisam motiviran – 1	5,7%	5,9%	2,86	2,89	-,248	,805
2	19,3%	16,8%				
3	58,0%	59,4%				
iznimno sam motiviran – 4	17,0%	17,9%				

Studenti obiju generacija iskazuju podjednaku motiviranost za učenje stranog jezika u struci. U prvoj grupi 75,0% studenata je prema vlastitoj procjeni motivirano za učenje stranog jezika u struci, dok je u drugoj grupi ukupno 77,3% studenata motivirano (postoci dobiveni zbrajanjem postotaka pod 3 i 4 na skali za svaku pojedinu grupu). Rezultat t-testa ($t = -0,248$, $p < 0,05$) pokazuje da ne postoji statistička razlika između grupe 1 ($M1 = 2,86$) i grupe 2 ($M2 = 2,89$).

7. Kako biste ocijenili svoje zalaganje u ovom kolegiju?

Tablica 7.

	GRUPA 1 (2004./2005.)	GRUPA 2 (2005./2006.)	M1	M2	t	p
nedovoljno - 1	19,3%	15,8%	2,27	2,44	-1,290	,199
2	43,2%	32,7%				
3	28,4%	43,6%				
vrlo dobro - 4	9,1%	7,9%				

U grupi 1 najveći broj studenata, 43,2%, svoje zalaganje ocjenjuje vrijednošću 2 na skali (tek dovoljnim). U grupi 2 najveći broj studenata, odnosno njih 43,6%, svoje zalaganje ocjenjuje vrijednošću 3 na skali (dobrim). Također primjećujemo da se u grupi 2 smanjio postotak studenata koji smatraju da se nedovoljno zalažu (15,8% u odnosu na 19,3% u grupi 1), ali je i zanimljiv podatak da se isto tako neznatno smanjio i postotak studenata koji smatraju da im je zalaganje vrlo dobro (7,9% u grupi 2 u odnosu na 9,1% u grupi 1). Ove rezultate potvrđuju nalazi t-testa: aritmetička sredina za grupu 1 iznosi $M1 = 2,27$, a za grupu 2 $M2 = 2,44$; uz rizik od $p < 0,05$ razlika između grupa nije statistički značajna.

ZAKLJUČAK

Usporedbom rezultata dobivenih ispitivanjem dviju generacija studenata možemo zaključiti da studenti čije smo znanje provjeravali prema novom modelu iskazuju veće zadovoljstvo sustavom provjere znanja od prethodnog godišta u prethodnom, starom sustavu, te da isto tako u većem postotku smatraju da je novi sustav bolji. Međutim, kad bi studenti

sami mogli birati sustav provjere znanja, razlike između dviju grupa praktički nema; obje bi grupe birale novi sustav. Činjenica, dakle, da je velika većina studenata (96%), čije smo znanje provjeravali prema novom modelu, iznimno zadovoljna takvim sustavom ukazuje na to da načelo Bolonjskog procesa koje se odnosi na kontinuiranu provjeru znanja nalazi svoje opravdanje u primjeni stoga što, prvo, ima za posljedicu iznimno zadovoljne studente i, drugo, što taj novi sustav prisiljava studente na kontinuirano učenje. Studenti obiju grupa podjednako su svjesni ove prednosti kontinuirane provjere znanja.

Rezultati dobiveni analizom preostalih pitanja u ovom ispitivanju (tablice 4. – 7.) pokazuju sukladnost stavova dviju grupa studenata. Rezultati koji se odnose na procjenu vlastitog napretka nakon četiri semestra učenja stranog jezika u struci sugeriraju da kontinuirani rad i kontinuirano vrednovanje rezultata osiguravaju veći stupanj napretka nego tzv. kampanjski rad i jednokratna provjera znanja.

Što se pak tiče motivacije za učenje tehničkog engleskog jezika, možemo zaključiti da je postotak motiviranih studenata u objema grupama iznimno visok (75,0%, odnosno 77,3%), naročito s obzirom na činjenicu da je riječ o studentima tehničkog fakulteta. Ovakav je rezultat svakako, s jedne strane, posljedica opće, pa makar i samo načelno prihvaćene ideje da u modernom globalnom društvu visokoobrazovani stručnjaci ne mogu uspjeti u svojoj profesiji bez poznavanja barem jednog stranog jezika, što kao ideju mladi ljudi uvažavaju. S druge su pak strane ovi nalazi posljedica činjenice da strani jezik u struci u ukupnom obrazovanju na Fakultetu strojarstva i brodogradnje već dugi niz godina ima važno mjesto, odnosno, ovakav je rezultat i odraz općeg nastavnog okruženja na fakultetu, koje studente potiče na učenje stranog jezika. Naime, osim što se od studenata očekuje da se znaju služiti različitim računalnim programima koji su uglavnom na engleskom jeziku te da pretražuju baze podataka na internetu koje su također najvećim dijelom na engleskom, studenti već od druge godine studija na mnogim stručnim predmetima dobivaju zadatke koji podrazumijevaju samostalan rad na stručnom tekstu na stranom jeziku (pretežno engleskom) u smislu preciznog razumijevanja informacija. Dakle, studentska je motivacija dijelom posljedica zahtjeva koji se tijekom studija pred njih postavljaju, a usko su vezani uz dobro poznavanje engleskog jezika. Na nastavi tehničkoga engleskog jezika studenti usvajaju vještine koje ih osposobljavaju za samostalan rad i na najzahtjevnijim tehničkim tekstovima na stranom jeziku, a takve zadatke pred njih postavlja gotovo svaki nastavnik struke na studiju strojarstva, brodogradnje i zrakoplovstva.

Premda rezultati koji se odnose na procjenu vlastitog zalaganja u učenju tehničkoga engleskog jezika također pokazuju da razlika između dviju grupa nije statistički značajna, sa zadovoljstvom primjećujemo da se povećao postotak studenata koji svoje zalaganje ocjenjuju dobrim (3 na skali), što također možemo pripisati utjecaju kontinuirane provjere znanja: što je provjera znanja češća, to je zalaganje veće no što je to u slučaju jednokratne provjere.

Nakon analize dobivenih rezultata nameće se pitanje jesu li studenti tzv. „bolonjske“ generacije, osim što su zadovoljni novim sustavom provjere znanja, zahvaljujući kontinuiranoj provjeri i usvojili više znanja u području tehničkoga engleskog jezika no prethodne generacije. Naš dojam je da jesu, no sada više nema mogućnosti egzaktno usporediti ta postignuća stare i nove generacije.

LITERATURA

- http://ec.europa.eu/education/policies/educ/bologna/bologna_eu.html
- Nastavni program studija strojarstva, brodogradnje i zrakoplovstva, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet strojarstva i brodogradnje.
- Mirjana Polić Bobić (ur.) (2005): *Prvi koraci u Bolonjskom procesu*. Zagreb, Sveučilište u Zagrebu.
- <http://public.mzos.hr>: Razgovori o provedbi Bolonjskog procesa na hrvatskim sveučilištima; 9. rasprava: Napredak prilagodbe programa i planova tehničkih studija. Iskustva i rezultati u prilagodbi, 20.10.2004., Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, Odgovor na trendove u Europi

BILJEŠKE:

/1/ Kompjutorsku statistiku izradila Jelena Kereković.

Prilog 1

UPITNIK ZA STUDENTE 6. SEMESTRA 2004./05.**UPUTA**

Pred vama se nalazi niz pitanja kojima želimo saznati vaše zadovoljstvo načinom na koji polažete ispit iz stranog jezika u struci.

Upitnik je anoniman, nema točnih i netočnih odgovora, te vas molimo da na pitanja odgovarate samostalno i iskreno. Ovi rezultati će nam pomoći u boljoj realizaciji nastavnog plana i programa.

ZAKRUŽITE BROJ ČIJI SE SMISAO ODNOSI NA VAS!

1. Koliko ste zadovoljni ovakvim načinom polaganja ispita iz tehničkog engleskog jezika (po 1 kolokvij u 3. i 4. semestru + pismeni ispit + usmeni ispit)?

uopće nisam	iznimno sam
zadovoljan/na	zadovoljan/na
1	2
3	4

2. Koliko ste se u prosjeku pripremali za svaki kolokvij?

(izrazite se u minutama/satima)

3. Mislite li da bi bilo bolje imati 1 kolokvij po semestru (ukupno 4 kolokvija), koji vam omogućuju da se oslobodite pismenog dijela ispita umjesto dosadašnjeg načina polaganja ispita?

ne bi bilo bolje	bilo bi bolje
1	2
3	4

Zašto?

- a) to će me prisiliti da radim kontinuirano
 b) već i ovako imam puno zadataka na drugim kolegijima tokom godine, pa se ne bih mogao dobro pripremiti za svaki kolokvij
 c) ostalo: _____

4. Da imate mogućnost odabira, koji način polaganja ispita biste odabrali?

- a) 2 kolokvija (po jedan u 3. i 4. semestru) + pismeni dio + usmeni dio ispita /dosadašnji sustav/
 b) 4 kolokvija (po jedan u svakom semestru) + pismeni dio (samo u slučaju nepoloženih kolokvija) + usmeni dio ispita /novi sustav/
 c) neki drugi način; koji? _____

5. Što mislite, postižu li se kontinuiranim učenjem stranog jezika bolji rezultati nego kampanjskim učenjem (jednom ili dva puta u dvije godine)?

uopće nije točno		u potpunosti je točno	
1	2	3	4

6. Kako biste ocijenili svoju motivaciju za učenje stranog jezika u struci?

uopće nisam motiviran/na		iznimno sam motiviran/na	
1	2	3	4

7. Kako biste ocijenili svoj napredak nakon 4 semestra učenja tehničkog engleskog jezika?

nedovoljan		vrlo dobar	
1	2	3	4

8. Kako biste ocijenili svoje zalaganje u ovom kolegiju?

nedovoljno		vrlo dobro	
1	2	3	4

9. Što mislite o izboru i obradi nastavnih materijala?

- a) loši
- b) osrednji
- c) vrlo dobri

10. Koliko mislite da vam je znanje stranog jezika u struci bitno za kvalitetno obavljanje budućeg posla?

uopće nije		iznimno	
1	2	3	4

11. Koliko po vašoj procjeni postotak vaše stručne kompetentnosti ovisi o znanju stranog jezika?

0%	25%	50%	75%	100%

12. Ukoliko imate kakve primjedbe i prijedloge molimo vas da ih ovdje napišete!

Prilog 2

UPITNIK ZA STUDENTE 6. SEMESTRA 2005./06.**UPUTA**

Pred vama se nalazi niz pitanja kojima želimo saznati vaše zadovoljstvo načinom na koji polažete ispit iz stranog jezika u struci.

Upitnik je anonimn, nema točnih i netočnih odgovora, te vas molimo da na pitanja odgovarate samostalno i iskreno. Ovi rezultati će nam pomoći u boljoj realizaciji nastavnog plana i programa.

ZAOKRUŽITE BROJ ČIJI SE SMISAO ODNOSI NA VAS!

1. Koliko ste zadovoljni sadašnjim načinom polaganja ispita iz tehničkog engleskog jezika (po 1 kolokvij u svakom od 4 semestara + eventualno usmeni ispit)?

uopće nisam		iznimno sam	
zadovoljan/na		zadovoljan/na	
1	2	3	4
2. Koliko ste se u prosjeku pripremali za svaki kolokvij?
 _____ (izrazite se u minutama/satima)
3. Mislite li da bi bilo bolje imati pismeni i usmeni ispit nakon odslušana 4 semestra umjesto ovog sadašnjeg načina polaganja ispita?

ne bi bilo bolje		bilo bi bolje	
1	2	3	4

Zašto?

- d) sadašnji način me prisiljava da radim kontinuirano
 - e) već i ovako imam puno zadataka na drugim kolegijima tokom godine, pa se ne mogu dobro pripremiti za svaki kolokvij
 - f) ostalo: _____

4. Da imate mogućnost odabira, koji način polaganja ispita biste odabrali?
 - a. 2 kolokvija (po jedan u 3. i 4. semestru) + pismeni dio + usmeni dio ispita /prijajšnji sustav/
 - b. 4 kolokvija (po jedan u svakom semestru) + pismeni dio (samo u slučaju nepoloženih kolokvija) + eventualno usmeni dio ispita /novi sustav/
 - c. neki drugi način; koji? _____

5. Što mislite, postižu li se kontinuiranim učenjem stranog jezika bolji rezultati nego kampanjskim učenjem (jednom ili dva puta u dvije godine)?

uopće nije točno		u potpunosti je točno	
1	2	3	4

6. Kako biste ocijenili svoju motivaciju za učenje stranog jezika u struci?

uopće nisam motiviran/na		iznimno sam motiviran/na	
1	2	3	4

7. Kako biste ocijenili svoj napredak nakon 4 semestra učenja tehničkog engleskog jezika?

nedovoljan		vrlo dobar	
1	2	3	4

8. Kako biste ocijenili svoje zalaganje u ovom kolegiju?

nedovoljno		vrlo dobro	
1	2	3	4

9. Što mislite o izboru i obradi nastavnih materijala?

- loši
- osrednji
- vrlo dobri

10. Koliko mislite da vam je znanje stranog jezika u struci bitno za kvalitetno obavljanje budućeg posla?

uopće nije		iznimno	
1	2	3	4

11. Koliko po vašoj procjeni postotak vaše stručne kompetentnosti ovisi o znanju stranog jezika?

0%	25%	50%	75%	100%

12. Ukoliko imate kakve primjedbe i prijedloge molimo vas da ih ovdje napišete!

IMPLEMENTATION OF CONTINUOUS ASSESSMENT IN THE TECHNICAL ENGLISH COURSE IN THE NEW CURRICULUM

Summary

The paper presents the results of a survey conducted on two generations of students of the Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture at the University of Zagreb. The first group of students belonged to the last generation in which student performance in technical English was evaluated according to the old curriculum, whereas the second group of students belonged to the first generation of students whose knowledge was assessed according to the new curriculum, designed in line with the Bologna Declaration. The aim of the survey was to examine opinions of the students on the type of assessment, continual learning, motivation, progress and diligence in studying technical English. The results show that the new generation of students is more satisfied with the new system of continuous assessment than the previous generation of students who were evaluated summatively. The opinions of students of both groups as to the relationship between continual learning and achievement, as well as to their motivation, progress and diligence, corresponded closely.

Key words: ESP, technical English, the Bologna Process, continuous assessment